

Seat No. : _____

AC-119

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Geography
(Political Geography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : વિદ્યાર્થીઓ કોતરેલા નકશાની આકૃતિનો ઉપયોગ કરી શકશે.

1. રાજકીય ભૂગોળની વ્યાખ્યા આપી, વિવિધ વિષયશાખાઓ સાથેનો તેનો સંબંધ સમજાવો. 14

અથવા

1. રાજકીય ભૂગોળના અભ્યાસના અભિગમોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. 14

2. રાજ્યના ઉદભવ માટે જવાબદાર ભૌગોલિક પરિબલો સદૃષ્ટાંત ચર્ચો. 14

અથવા

2. રાજ્યના ઉદભવ માટે સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક પરિબલોની ભૂમિકા વર્ણવો. 14

3. રાજ્યના સ્થાન અને આકારનું રાજકીય ભૂગોળમાં મહત્ત્વ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14

અથવા

3. સીમા અને સરહદ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરી, સીમાઓનું વર્ગીકરણ વિગતે આપો. 14

4. વૈશ્વિક વ્યૂહાત્મક વિચારધારામાં મેકિન્ડરની 'હૃદયપ્રદેશ'ની વિચારધારાની વિવેચનાત્મક સમીક્ષા કરો. 14

અથવા

4. "પર્યાવરણ એ ભૂરાજકીય મુદ્દો છે." ચર્ચા કરો. 14

- (1) ‘ધી જીયોગ્રાફી ઓફ ધી પીસ’ પુસ્તકના લેખક _____ છે.
 (a) ગાંધીજી (b) સ્પાર્દકમેન
 (c) મેકિન્ડર (d) એ.ઈ. મૂડી
- (2) _____ ભૂરાજકારણના પિતા ગણાય છે.
 (a) હાર્ટશોન (b) મેકિન્ડર
 (c) મેહાન (d) હાઉસોફર
- (3) રેડક્લીફ રેખા _____ ને જુદા પાડે છે.
 (a) ભારત – ચીન (b) ભારત – પાકિસ્તાન
 (c) ભારત – બાંગ્લાદેશ (d) એકપણ નહિ
- (4) રાજકીય ભૂગોળની દષ્ટિએ રાષ્ટ્રનો _____ આકાર શ્રેષ્ઠ ગણાય છે.
 (a) લંબાકૃત (b) વિખરિત
 (c) સુબદ્ર (d) એકપણ નહિ
- (5) _____ એ સાંસ્કૃતિક સીમાનું દષ્ટાંત છે.
 (a) કશ્મીર (b) કેનેડા
 (c) આફ્રિકાના દેશો (d) બધા જ
- (6) એજન્ડા 21 _____ સંદર્ભિત છે.
 (a) ગરીબી નાબૂદી (b) લૈંગિક સમાનતા
 (c) ટકાઉ વિકાસ (d) બધા માટે શિક્ષણ
- (7) સામુદ્રિક શક્તિ આધારિત ખ્યાલ _____ એ આપ્યો.
 (a) મેહાન (b) મેકિન્ડર
 (c) સ્પાર્દકમેન (d) ડી-સેવસ્કી

Seat No. : _____

AC-119

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Geography (Political Geography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Students can use stencils for map.

1. Define Political Geography and explain its relationship with different subjects. 14

OR

1. Discuss approaches to the study of Political Geography in brief. 14

2. Discuss geographical factors responsible for the emergence of the state with examples. 14

OR

2. Describe role of social, cultural and historical factors in the emergence of the state. 14

3. Explain importance of location and shape of the state in political geography with examples. 14

OR

3. Differentiate between borders and boundaries and give classification of boundaries in detail. 14

4. Critically evaluate Mackinder's theory of 'Heartland' in global strategic concept. 14

OR

4. "Environment is a geo-political issue." Discuss. 14

5. Answer the following :

14

- (1) _____ is author of book 'Geography of the Peace'.
(a) Gandhiji (b) Spykman
(c) Mackinder (d) A.E. Moodie
- (2) _____ is known as a father of Geo-politics.
(a) Hartshorne (b) Mackinder
(c) Mahan (d) Haushofer
- (3) Redcliff line divides _____.
(a) India – China (b) India – Pakistan
(c) India – Bangladesh (d) None of these
- (4) _____ shape of the state is considered ideal in political geography.
(a) Elongated (b) Fragmented
(c) Compact (d) None of these
- (5) _____ is an example of ethnic boundary.
(a) Kashmir (b) Canada
(c) African countries (d) All of these
- (6) Agenda 21 is regarding _____.
(a) Poverty elimination (b) Gender equality
(c) Sustainable development (d) Education for all
- (7) _____ gave theory of sea power.
(a) Mahan (b) Mackinder
(c) Spykman (d) De-Seversky
-